

Diergezondheid verbeteren vanuit wens van de melkveehouder

De afgelopen decennia is de diergezondheid van melkvee vooruitgegaan, maar er is nog altijd ruimte voor verbetering. Door de beschikbare kennis van dierenartsen op de juiste plaats in te zetten, kunnen nog grote stappen gezet worden. Daarvoor is het wel zaak dat melkveehouder en dierenarts de neuzen dezelfde kant op krijgen.

TEKST GRIETJE DE VRIES

Er is de afgelopen decennia veel gebeurd in de melkveehouderij, ook op het gebied van diergezondheid, vindt Geart Benedictus. 'Ziekten als ibr en bvd zijn de afgelopen jaren heel goed aangepakt, daar zie je veel verbetering. Maar bij de bedrijfsgebonden aandoeningen, zoals kreupelheid en mastitis, is nog veel ruimte voor verbetering', aldus Benedictus, die het project Gezonde Partners leidt. 'En die verbetering is heel goed mogelijk, maar dat vraagt wel om een andere benadering. Bij melkveehouders ontbreekt nu soms het besef dat verbetering

wel degelijk mogelijk is en dat een betere diergezondheid ook veel bijdraagt aan werkplezier. Ze hebben de gezondheidssituatie vaak geaccepteerd als normaal en hebben daarnaast weinig tijd om iets aan te pakken.'

Dierenartsen op hun beurt hebben het volgens Benedictus te druk met curatief werken, zodat er eigenlijk geen tijd is om ook preventief werk te leveren. 'Het is echt niet onmogelijk om diergezondheid te verbeteren, maar het vergt wel een andere aanpak. We moeten hier op zoek naar een win-win-winsituatie. Een manier waar zowel

Rinus Bos: ‘Dankzij het nauwere samenwerkingsverband hebben we al veel verbeterd op het bedrijf’

Rinus Bos (57) uit Colmschate was een van de melkveehouders die meedeed aan de pilot van Gezonde Partners. ‘Ik had vanwege een groeiende veestapel het gevoel dat ik de grip op de vruchtbaarheid van de koeien kwijt begon te raken. Toen ik tijdens een ledenvergadering van FrieslandCampina van het project Gezonde Partners hoorde, leek me dat een goede manier om de vruchtbaarheid weer beter in de hand te krijgen’, vertelt Bos, die met zijn vrouw in vof momenteel 80 koeien melkt. Zijn dierenarts Rick Kempener was ook enthousiast over het project en met hulp van Geart Benedictus stelden ze een contract op. ‘We stelden eerst als doel om de tussen-

kaltijd terug te dringen, van 390 naar 380 dagen. Dat was eigenlijk al niet slecht, maar ik vond toch dat we er dichter op konden zitten.’ Een van de afspraken was om maandelijks de dierenarts te laten komen voor drachtcontrole. Tussendoor komt hij nog eens langs om te zien waarom bepaalde koeien niet tochtig worden of terugkomen. ‘De vele bedrijfsbezoeken stonden me eerst niet helemaal aan. Het is toch een kostenpost. Maar we werken nu al vier jaar zo en ik vind het erg waardevol’, vertelt Bos. ‘Dankzij het nauwere samenwerkingsverband hebben we al veel verbeterd op het bedrijf wat betreft gezondheid. De samenwerking bevalt zo goed dat we na het

verbeteren van de vruchtbaarheid verder zijn gaan werken aan het verlagen van kalversterfte. En daar blijft het vast niet bij.’

veehouders als dierenartsen beter van worden en natuurlijk de diergezondheid.’ Om de verbetering van diergezondheid verder voort te zetten, werkt Geart Benedictus mee aan het project Gezonde Partners. Dit is een initiatief vanuit Courage, de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde en de Faculteit Diergeneeskunde om veterinaire kennis in de praktijk beter toe te passen.

Verbetering bereiken met contract

In het project Gezonde Partners draait het erom dat melkveehouder en dierenarts de verantwoordelijkheid voor diergezondheid delen. Het belangrijkste aspect van het project is om de wens van de boer centraal te zetten en gezamenlijk met de dierenarts een plan van aanpak te maken. ‘Het werkt alleen als de vraag om verbetering vanuit de veehouder komt. Pas als de boer wil veranderen, komt die verandering er ook’, aldus Benedictus. In de praktijk houdt het project Gezonde Partners in dat melkveehouder en dierenarts samen een doel kiezen waaraan ze gaan werken. Als dat is gesteld, stippen ze een plan uit en stellen een contract op van wat is afgesproken. ‘En niet onbelangrijk: we willen dat zowel melkveehouder als dierenarts hier iets aan verdienen’, aldus Benedictus. Zo wordt vooraf besproken wat de boer de dierenarts betaalt als de doelen wel of niet bereikt worden. ‘Door doelen en de beloning contractueel vast te leggen, is er voor beide partijen commitment en voelen ze zich meer geneigd zich aan de afspraken te houden. Daardoor zie je dat de doelen ook echt worden bereikt’, concludeert Benedictus. De werkwijze is de afgelopen jaren door een dertigtal melkveehouders getoetst en volgens Benedictus zijn de reacties positief en blijven de meeste deelnemers aan de pilot ook daarna samenwerken. Een andere ontwikkeling die ervoor moet zorgen dat dierenartsen effectiever kunnen helpen om diergezondheid preventief te verbeteren, is het softwareproduct Vetwerk, een initiatief van dierenartsenpraktijken en Vetvice. Het systeem is vergelijkbaar met PirDAP, een tool die gelinkt is aan de mpr-gegevens, waarmee dierenartsen inzicht krijgen in de vruchtbaarheids- en diergezond-

heidsgegevens van veehouders. Er zitten volgens voorzitter Jan Hulsen drie gedachten achter Vetwerk. ‘We willen met de software de arbeidsefficiëntie van de dierenarts verbeteren, een dierenarts meer inzicht bieden in de toestand van de dieren en resultaten van het bedrijf, en daarmee een hoogwaardige begeleiding leveren.’

Volgens Hulsen scheelt het dierenartsen en melkveehouders veel tijd in het voorbereiden van een periodieke bedrijfsbegeleiding als de dierenarts zelf al bij alle bedrijfsgegevens kan, zoals de info in het bedrijfsmanagementsysteem. ‘Aan de hand van de al bekende data genereert de software lijsten met de koeien die op dat moment aandacht nodig hebben. In de stal wordt gewerkt met een app. Bij de diercontrole staan de redenen voor controle plus relevante informatie bij de koe’, vertelt Hulsen. In de stal wordt het volgens hem een stuk overzichtelijker en inzichtelijker voor de dierenarts dankzij de app. ‘Het juiste dier op het juiste moment gecontroleerd door de dierenarts, met als doel te zorgen dat ze gezond blijft en productief. De software werkt op die manier ook preventief, je kunt beter vooruitkijken.’

Managementteam vormen met alle adviseurs

Bij een goede samenwerking tussen melkveehouder en dierenarts blijft het wat Benedictus betreft niet. ‘Het zou ideaal zijn om alle partijen eens tegelijk aan tafel te hebben. De veehouder als CEO en de andere aanwezigen als managers voeding, diergezondheid en financiën. Een soort managementteam waarin iedereen de neuzen dezelfde kant op zet’, stelt Benedictus zich zo voor. Praktisch misschien niet makkelijk te organiseren, maar in een ontwikkelende melkveesector is er zo het meest te bereiken. ‘We hebben de beste melkveehouderijsector ter wereld, maar er moet nodig wat verbeteren qua diergezondheid. Niet alleen omdat we een goede diergezondheid willen hebben, maar ook omdat de maatschappij meekijkt’, aldus Benedictus. Met een managementteam denkt hij dat er veel te bereiken is. ‘Als alle kennis op de juiste plaats wordt ingezet, kunnen we nog veel verbetering verwezenlijken.’ |